

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 4. dubna 2014

Č. j.: 22473/ENV/14

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

k návrhu koncepce

„Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020“

verze březen 2014

Předkladatel koncepce: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Zpracovatel posouzení: Expertní tým pod vedením společnosti Integra Consulting s.r.o.,
v následujícím složení:

Mgr. Martin Smutný

(autorizace MŽP dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů č. 1461/ENV/09, poslední prodloužení č. 7554/OPVI/04)

Ing. Kateřina Ambrožová

Ing. Lubomír Nondek, CsC.

Ing. Jiří Dusík

Ing. Radim Seibert

Ing. Vladimír Rimmel

Mgr. Michal Musil

Mgr. Michala Kopečková – Občanské sdružení Ametyst
(autorizace MŽP dle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů č. 17687/ENV/07-611/630/07, poslední prodloužení č. 2702/ENV/12-116/630/12)

MUDr. Eva Rychlíková – Zdravotní ústav Ústí nad Labem
(autorizace MZd ČR č. 2/2010 s platností do 8. 8. 2015)

Stručný popis koncepce:

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020 (dále též jen „Dohoda“) je koncepčním dokumentem na období 2014 - 2020 a je vypracována členským státem Evropské unie, který stanoví cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování Strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit.

Dohoda je založená na analýze současné sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb České republiky, na jejichž základě jsou stanoveny priority pro financování v letech 2014 – 2020 při současném sledování naplňování společných cílů EU. Důraz je kladen na výsledky, které jsou sledovány prostřednictvím indikátorů a finančních ukazatelů a vyhodnocovány dle Evaluačního plánu v souladu s principem 3E (tj. s principem dodržování pravidel Efektivnost, Hospodárnost a Účelnost).

Analytická část Dohody zahrnuje analýzu disparit, rozvojových potřeb a růstového potenciálu, která je zpracována za problémové oblasti. V rámci jednotlivých problémových oblastí jsou identifikovány národní a regionální problémy, rozvojové potřeby a priority, které jednoznačně předurčují zaměření podpory fondů ESIF pro období 2014 - 2020 v ČR.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 23. 8. 2013. Po kontrole náležitostí bylo oznámení koncepce zveřejněno v Informačním systému SEA a rozesláno dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům k vyjádření. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 9. 9. 2013 zveřejněním na úřední desce posledního kraje a ukončeno dne 8. 10. 2013 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení SEA“), zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 6. 2. 2014. Předložené vyhodnocení SEA obsahovalo všechny náležitosti dle cit. přílohy, a proto mohl být návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA dne 6. 2. 2014 zveřejněn podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání koncepce včetně vyhodnocení SEA se konalo dne 10. 3. 2014 v hotelu Olympik, Sokolovská 138, Praha 8. Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 14. 3. 2014.

Stručný popis posuzování:

Posouzení vlivů na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona.

Součástí posouzení Dohody je hodnocení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), a to z hlediska dopadů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona o ochraně přírody a krajiny.

V rámci vyhodnocení SEA byl navržen souhrn opatření pro předcházení, resp. k minimalizaci negativních vlivů na životní prostředí. Vzhledem k tomu, že Dohoda bude naplňována v rámci jednotlivých navazujících programů, jsou opatření směřována zejména k zapracování v programech, kde mohou být uplatněna.

Součástí vyhodnocení SEA je rovněž návrh environmentálních indikátorů, které slouží ke sledování vlivů implementace Dohody na životní prostředí. Soubor environmentálních indikátorů je v rámci Dohody navržen jako rámcový pro celkový systém programů v období 2014 – 2020.

Závěry posuzování:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 písmena d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává:

SOUHLASNÉ STANOVISKO k návrhu koncepce

„Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020“

verze březen 2014

za dodržení níže uvedených podmínek:

Část A. Podmínky souhlasného stanoviska:

1. V rámci další přípravy navazujících programů a hodnocení jejich vlivů na životní prostředí, s ohledem na vyšší stupeň podrobnosti a konkrétnosti programů, bude respektován a zohledněn následující návrh opatření k předcházení a zmírnění potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a to v takovém rozsahu, jaký je návaznými programy postihnutelný:

Ochrana ovzduší

- a) V rámci priority „Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům“ a priority „Podniky využívající výsledků VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství“ vytvořit v rámci návazného programu systém pro identifikaci a výběr vhodných vznikajících ekoinovací, které vedou ke snižování emisí skleníkových plynů a současně ke snižování měrných výrobních emisí znečišťujících látek oproti konvenčním zdrojům.

- b) Při naplňování priority „Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území“ v návazných programech doporučujeme definovat konkrétní oblasti a podmínky podpory v rámci této priority se zřetelem na uvedená rizika a zajistit tak její soulad se strategiemi ochrany ovzduší, zejména regionálními Programy ke zlepšení kvality ovzduší a s národním a krajskými plány snižování emisí.
- c) V rámci priority „Ochrana životního prostředí a krajiny a přizpůsobení se změně klimatu“ v návazných programech definovat konkrétní oblasti a podmínky podpory, které eliminují uvedená rizika zvýšení emisí při nevhodném využití OZE.

Změna klimatu a snížení emisí skleníkových plynů

- d) Doporučujeme zvážit v návazných programech budoucí opatření na mapování perspektivních ekoinovací v ČR a jejich cílený výzkum. Podpora by měla být věnována identifikaci nových, průběžně vznikajících ekoinovací.
- e) Při naplňování priority „Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území“ doporučujeme, aby v rámci návazných programů byla navrhovaná opatření na dopravní síti realizována pouze za předpokladu, že budou kombinována s komplexními opatřeními pro optimalizaci intenzit silniční dopravy, se zvyšováním atraktivnosti a dostupnosti veřejné dopravy a propojováním dopravních módů.

Ochrana vod

- f) Z hlediska uplatňování priority „Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům“ v rámci příslušných programů doporučujeme zařadit projekty nových technologií ČOV, recyklace fosforu, uzavřených cyklů technologických vod apod.

Ochrana přírody a krajiny

- g) Při realizaci návazných programů zajistit jejich posouzení z hlediska vlivů na přírodu a krajinu, vyloučit projekty s významně negativním vlivem a navrhnout realizaci účinných opatření pro zmírnění negativních a posílení pozitivních vlivů.
- h) Jakýkoli projekt realizovaný v rámci návazných programů navržený v souvislosti s managementem zvláště chráněných území a lokalit Natura 2000 musí být v souladu s plánem péče resp. souhrnem doporučených opatření pro dotčené území.
- i) Dopravní stavby, které budou realizovány v rámci návazných programů, by s ohledem na znění zákona o ochraně přírody a krajiny neměly být umístovány do nejcennějších částí přírody a krajiny (zejména maloplošných zvláště chráněných území (dále jen „ZCHÚ“), I. a II. zóny velkoplošných ZCHÚ, lokalit výskytu zvláště chráněných druhů národního významu apod.). I v ostatních částech zvláště chráněných území a v přírodních parcích by nové stavby měly být minimalizovány. Podporu projektů v rámci návazných programů je nutné vázat na prokázanou potřebnost, výběr varianty s nejnižším dopadem a užití účinných a dostatečných zmírňujících opatření. Podmínkou podpory každého projektu musí být maximální respekt k ekologickým funkcím krajiny a biodiverzitě a důsledná aplikace účinných zmírňujících a kompenzačních opatření.
- j) Projekty k podpoře cestovního ruchu v rámci návazných programů by měly být podpořeny pouze tehdy, pokud nezvyšují významně celkovou zátěž území a naopak přispějí k jeho ochraně. V případě situování těchto projektů do ZCHÚ by měly být umístovány mimo nejcennější části přírody a krajiny, zejména maloplošná ZCHÚ, I. a II. zónu velkoplošných ZCHÚ.

Energetika a využití obnovitelných zdrojů energie

- k) V rámci priority „Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům“ je potřebné rozpracovat možnosti cílené podpory inovací v oblasti OZE a dle výsledku konkrétně zacílit podporu v návazných programech.
- l) Při naplňování priority „Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území“ podporovat a urychlit modernizace/dobudování elektrické přenosové soustavy. V návazných programech doporučujeme upřednostnit energetickou infrastrukturu a hromadnou dopravu.
- m) V rámci priority „Ochrana životního prostředí a krajiny a přizpůsobení se změně klimatu“ v příslušných programech u všech podporovaných VaV zaměřených na energetické využití OZE požadovat výstupy, které snižují ekonomickou náročnost výroby energie a snižují měrné výrobní emise skleníkových plynů a znečišťujících látek oproti konvenčním zdrojům.
- n) Mezi podporované projekty v návazných programech je potřeba zařadit aktivity pro optimalizaci produkčních systémů (vyváženost potravin, motorových biopaliv a energetické biomasy), k omezení půdní eroze, zhutňování půdy na intenzivně využívaných monokulturních pěstebních plochách a prevenci ztráty organické hmoty v půdě.

Odpadové hospodářství

- o) V rámci priority „Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům“ podporovat v návazných programech především inovace a opatření, které podporují opětovné použití odpadů a předcházení vzniku odpadů.
- p) Při následném uvádění výsledků VaV do praxe doporučujeme v rámci návazných programů podporovat procesy na využití a zpracování odpadů, které nezpůsobí vyšší emise do ovzduší.
- q) V rámci priority „Ochrana životního prostředí a krajiny a přizpůsobení se změně klimatu“ přednostně podporovat takové aktivity, které jsou umístěny na prvních místech hierarchie nakládání s odpady (tj. předcházení vzniku odpadů, opětovné použití odpadů, materiálové využití odpadů) v souladu s rámcovou směrnicí Evropského společenství o odpadech (2008/98/ES, o odpadech a zrušení některých směrnic).

Veřejné zdraví

- r) Doporučujeme v rámci návazných programů podporovat realizaci aktivit, které sníží dosavadní hlukovou zátěž a zátěž znečištění ovzduší. Aktivity v rámci dopravních projektů musí vycházet z Dopravní politiky ČR a napomáhat ke zlepšení podmínek pro dopravu po kolejích, upřednostňovat a zlepšovat veřejnou dopravu a zlepšovat atraktivitu veřejné dopravy.
- s) Podporu v rámci návazných programů zacílit rovněž na budování a údržbu bezpečných tras pro cyklistickou dopravu, která významně přispívá ke zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

- t) V návazných programech doporučujeme začlenit preventivní opatření ve vztahu k životnímu prostředí, zaměřených především na systematické zvyšování kompetencí prostřednictvím environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství. Zvýšení informovanosti a praktické environmentální kompetence jsou důležitým předpokladem pro snižování produkce skleníkových plynů, k zavádění adaptačních

- opatření s vazbou na změny klimatu a efektivní implementaci inovací pro konkurenceschopnost.
- u) V rámci priority „Kvalitní systém celoživotního učení produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu“ zohlednit téma udržitelného rozvoje v rámci vzdělávacích programů a aktivit a zohlednit je při formulaci cílů a opatření návazných programů.
2. Předkladatel koncepce zajistí celkovou koordinaci systému sledování vlivů programových dokumentů v rámci fondů EU na životní prostředí, tj. zejména následující kroky a aktivity:
 - a) Koordinaci zpracování relevantních environmentálních indikátorů, navržených v rámci vyhodnocení SEA Dohody, do jednotlivých programů a do jejich systému implementace (tj. indikátory pro hodnocení a výběr projektů);
 - b) Navázání systému monitoringu Dohody na výstupy monitoringu jednotlivých programů;
 - c) S využitím výstupů monitoringu jednotlivých programů pravidelné zveřejňování výsledků monitoringu Dohody a její následné vyhodnocování.
 3. Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení SEA.

Část B. Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

Projekty s významně negativním vlivem na předměty ochrany a celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (dále jen „EVL a PO“) musí být vyloučeny z podpory v rámci realizace jednotlivých programů. U projektů s mírně negativním vlivem musí být v maximální míře uplatněna opatření pro jejich minimalizaci. Projekty musí splňovat zákonné podmínky dle §45h a 45i zákona o ochraně přírody a krajiny (u relevantních projektů doložit stanovisko orgánu ochrany přírody vylučující vliv na EVL a PO nebo hodnocení vlivů dle §45i zákona o ochraně přírody a krajiny).

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí co nejširší publicitu a informování veřejnosti o koncepci.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ing. Jaroslava HONOVÁ
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
(otisk razítka se státním znakem č. 11)